

delirante de veselie peste o viață amorfă și provincială, în care singurele evenimente ale lungilor seri (și zile) de iarnă erau aceste reuniuni pitorești, cu iz picant, ce se sfârșeau pentru a putea reîncepe din nou. Dealtfel, piesa lui Móricz Zsigmond pare, în sine, o glumă intimplată sub zodia unei asemenea ierni carnavalești: intriga este minoră iar conflictul, de operetă. Pólíka, tinăra soție a tinărului boiernaș Balázs, ajunsă la capătul răbdării, își alungă musafirii, curmînd șirul petrecerilor, întreținute cu mare patimă de năbădăiosul ei soț, și pleacă de acasă. Gestul este scandalos, dar Balázs, nepăsător, își ia lăutarii și continuă cheful la circumă. Trezit apoi din orgie, Balázs se înființează în fața mătúșii Zsani, pentru a-și recupera soția, dar, în fața refuzului, se instalează în hanul de peste drum, unde, cuprins de... tristețe, se lansează într-un nou chef interminabil. În cele din urmă, după o inscenare pusă, firește, la cale de el și căreia soția îi cade victimă, și după alte mici peripeții, urmează împăcarea conjugală. Evenimentul trebuie sărbătorit și Balázs deschide iarăși saloanele conacului pentru un nou și viforos chef, conform declarației sale: „Nu pot trăi fără lăutari”. Numai că noua dezlănțuire capătă acum o altă perspectivă, de coșmar, într-un final cu accente disperat tragice. Desigur, conflictul conjugal ar fi putut primi sensuri și accente mai grave într-un discurs polemic, dar pe Harag nu-l interesează atît subtilitățile de ordin psihologic, cît efectele spectaculare ale comediei de situație, în care excelează montarea, permutată ușor în registrul unui grotesc tragic. Galeria personajelor este pitorească și convingătoare, în prim-plan impunîndu-se Héjja Sándor, un Balázs strălucitor, Borbáth Júlia (Pólíka), nurlie și jignită, Orosz Lujza, Bereczky Júlia și Török Katalin, un trio de mătúși de un comic mucalit irezistibil.

Spectacolul realizat de Harag György pune accente dramatice unei comedii ușoare, de unde rezultă o încărcătură emoțională și o semnificație ideatică nouă, o amplificare de sensuri. Spaima unei vieți terorizate de lipsa preocupărilor majore, de absența unei activități superioare, devine obsedantă. Abandonul, într-o stare vegetativă de petreceri continue, semnifică, de fapt, disperare. Aceasta e starea de spirit ce fundamentează, în fond, spectacolul lui Harag György, copleșit de risipa unor energii spectaculare și spectaculoase.

Constantin Cubleșan

TEATRUL DE STAT DIN SIBIU—SECȚIA GERMANĂ DRAGOSTE ȘI MOARTE de Teodor Mazilu

Data premierei : 25 februarie 1980.

Regia : CHRISTIAN MAURER.

Scenografia : JUDIT FEKETE-KO-TAY.

Interpretează : WOLFGANG ERNST, SIGRID ZACHARIAS, KURT CONRADT, MARIETTE LISSAI.

Un extrem de scurt, dar elocvent spectacol cu două piese într-un act ale lui Teodor Mazilu : *Frumos e în septembrie la Veneția și Pălăria de pe noptieră*. Selecția ad-hoc face parte dintr-o montare mai amplă, care a fost reprezentată la festivalul de teatru scurt de la Oradea. În cele două acte văzute la Sfîntu Gheorghe, actorul, poetul, dramaturgul Christian Maurer e, în calitate de regizor, sobru, înțelept și inventiv fără ostentație. Coupé-ul dovedește o precisă înțelegere a subtextului brazilian și o incontestabilă probitate profesională. Cu feroce ironie e subliniată adresa. Cele două crochiuri demască lipsa de sens a existenței dedicate acumulării, alienarea insului angajat în cursa tristă și dezamăgitoare pentru bunuri, degradarea idealurilor, a sentimentelor autentice. Tonul fundamental e cel de caricatură sardonică ; gesturi, mișcări, atitudini, cîntărite cu balanță de farmacie, trouvailles-uri risipite cu dărnicie, dar niciodată ieșind din logica demonstrației.

Actorii joacă cu poftă, savurînd situațiile și stimulîndu-se reciproc. Protagonist al ambelor piese este Wolfgang Ernst ; un șăgalnic comentariu la intrarea și ieșirea din rolurile de spieretoare pe care le joacă nu-l împiedică să sublinieze ideile demonstrației. Intregul colectiv (mai ales actrițele, Sigrid Zacharias, Mariette Lissai) s-a știut feri admirabil de tezisme ; a interpreta goliciunea cu atîta culoare înseamnă a contribui la relevarea primejdiei atitudinilor vizate.

Spectacolul, jucat într-un cadru scenografic simplu, dar sugestiv, are un mesaj limpede : a greși e omenesc, dar a acumula prostia și greșelile, a-ți face un scop al existenței din îndestulare și ego-latrie este lamentabil.

Teodor Sugar